

УДК 633.11«324»:004.12

СОЛОМОН ЛЬВОВИЧ ФРАНКФУРТ: ЦЕНТРАЛЬНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ТА «УКРАЇНКА»

Демидов О.А., доктор сільськогосподарських наук,
член-кореспондент НААН

Кузьмінська Г.П.

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН, Україна

Висвітлено видатну роль С.Л. Франкфурта у створенні та становленні Центральної дослідної станції, від заснування якої веде свою історію Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН.

Ключові слова: *професор сільського господарства С.Л. Франкфурт, Всеросійське товариство цукрозаводчиків, Мережа дослідних полів ВТЦ, Центральна дослідна станція, програма досліджень, матеріальне постачання*

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла Національної академії аграрних наук України, який веде свою історію від заснованої в 1912 р. Центральної дослідної станції, – одна з провідних селекційних установ з селекції зернових культур в Україні з багатою понад 100-річною історією, відома на світовому рівні. Уявлення про Миронівський інститут пшениці міцно пов'язане з величною постаттю Хлібного батька, Хлібодара, селекціонера від Бога, як його називали сучасники, – академіка Василя Миколайовича Ремесла, ім'я якого носить установа.

Але наріжний камінь був закладений видатним ученим-агробіологом, професором сільського господарства Соломоном Львовичем Франкфуртом – одним із основоположників академічної науки в Україні, визначним теоретиком і практиком наукових підходів до підвищення ефективності сільськогосподарського

виробництва. Йому належить головна роль у заснуванні та початку становлення установи. У 2016 р. світова наукова спільнота відзначила 150-річчя від дня народження одного з найвеличніших учених України. Наукова спадщина С.Л. Франкфурта по праву належить також Литовській Республіці, у столиці якої він народився, та Державі Ізраїль, національних традицій якої С. Франкфурт дотримувався все життя [1].

Пошуки Всеросійським товариством цукрозаводчиків (ВТЦ) шляхів збільшення врожайності цукрового буряку та підвищення рівня всього цукробурякового господарства Російської імперії увінчались створенням Мережі дослідних полів наприкінці 1900 р., що охоплювала декілька південних губерній, зокрема й Київську. Організатор Мережі – старший спеціаліст з сільськогосподарської частини Департаменту землеробства С.Л. Франкфурт, який був її беззмінним керівником у 1901–1918 рр. [2]. Дещо раніше, наприкінці XIX ст., працюючи у новоствореній сільськогосподарській хімічній лабораторії Департаменту землеробства Міністерства землеробства і державних маєтностей при Імператорському Лісовому інституті в Санкт-Петербурзі, що фактично була методичним центром з хімії ґрунтів, С. Франкфурт уперше розробляє спеціальну програму географічних дослідів з удобрення, яку впродовж 1901–1917 рр. реалізує саме на українських землях, зокрема й у Миронівці. С. Франкфурт є розробником програми і схеми всіх польових дослідів Мережі дослідних полів ВТЦ із цукровим буряком, а з 1905 р. – також з картоплею, зерновими колосовими, що була покладена в основу програми дослідів Центральної станції [1].

С.Л. Франкфурт одним із перших довів необхідність проведення саме довготривалих, стаціонарних, польових дослідів, які дають можливість вивчати дію добрив у сівозмінах та баланс поживних речовин у них. Тому вже у 1902 р. вчений поставив питання про створення науково-агрономічного інституту, який, на відміну від дослідних полів Мережі, мав би постійну територію, водночас будучи не дуже віддаленим від очолюваної С.Л. Франкфуртом агрохімічної лабораторії Київського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості, відкритої в 1900 р. [3].

Незважаючи на політичні події 1904–1905 рр. у царській Росії, С.Л. Франкфурт успішно завершив цю важливу справу. Саме вагоме обґрунтування ним необхідності комплексно й системно експериментувати з культурою цукрового буряку сприяло тому, що в 1909 р. ВТЦ остаточно ухвалило рішення організувати поблизу села Миронівка

Канівського повіту Київської губернії Центральну дослідну станцію як спеціальну наукову узагальнюючу установу з культури цукрового буряку для Південно-Західного краю Імперії [1].

Станцію було названо Центральною саме тому, що вона займала центральне місце у сфері аграрних досліджень та відносно Мережі дослідних полів ВТЦ і всього сільського господарства для цукрової промисловості у всеросійському масштабі, тобто ця дослідна установа була розташована у центральному місці та середніх ґрунтових, кліматичних і господарських умовах з огляду на велику територію та різноманітні умови буряківничих регіонів України та Великої Росії.

У 1911 р. на землях Миронівської ферми (Третій Богуславський удільний маєток), що належала Селянському Поземельному Банку, було намічено ділянку чорнозему площею 100 так званих казенних десятин (тепер це близько 110 га), яку восени того ж року зорано на зяб. А 1 листопада 1911 р. призначено завідувача станції – спеціаліста Мережі агронома С.М. Тулайкова [3], члена Комісії з розповсюдження сільськогосподарських знань при Київському агрономічному товаристві (КАТ), фундатором яких був С.Л. Франкфурт.

На засіданні КАТ у листопаді 1911 р. С.Л. Франкфурт доповів про програму досліджень Центральної дослідної станції щодо культури цукрового буряку. Членами товариства було детально розглянуто схеми дослідів та висловлено фахові зауваження і побажання щодо окремих з них. Особливо наголошувалося на необхідності проведення станцією широкої популяризації і впровадження в поміщицькі та селянські господарства новітніх наукових розробок дослідних установ Київської губернії, для якої Центральна станція мала бути головною [2]. Наступного 1912 р. цю програму було офіційно опубліковано в журналі «Хозяйство» (орган Мережі дослідних полів ВТЦ), членом редколегії якого був С.Л. Франкфурт. Вона стала логічним продовженням десятирічної роботи Мережі та узагальнила накопичений досвід спеціалізованих дослідницьких установ. Доповідаючи про «Методику сільськогосподарської дослідної справи» на засіданні КАТ у 1913 р., С. Франкфурт знову повертається до програми досліджень Центральної дослідної станції Мережі дослідних полів ВТЦ з метою її вдосконалення в разі покладення на станцію функції губернського масштабу. Того ж року за сприяння С.Л. Франкфурта Центральну дослідну станцію було вперше представлено в експозиції буряківничого відділу Всеросійського товариства цукрозаводчиків на Всеросійській виставці, що проходила в Києві [2].

Остаточно право Центральної (згодом Миронівська) дослідної станції Мережі дослідних полів ВТЦ на земельну ділянку площею 100 десятин було затверджено 9 червня 1912 р. Того ж року збори Київського губернського земства надали кредит на необхідне обладнання Центральної станції і обумовили вимоги щодо внесення до програми дослідів питання зернового та кормового клину [3]. Польові досліді з цукровим буряком та іншими культурами проводилися відповідно до затвердженої С.Л. Франкфуртом програми. З першого ж року діяльності на станції був закладений довготривалий агротехнічний дослід, про який не могло бути й мови на тимчасових дослідних полях Мережі у великих приватних буряківничих господарствах. Стационар, згодом названий «Старе дослідне поле 1912 р.», – унікальне явище у світовій дослідній справі із землеробства, подібне до довготривалих дослідів, що з кінця XIX ст. проводяться, зокрема, на Ротамстедській дослідній станції у Великій Британії. Тут свого часу проходив наукове стажування Соломон Франкфурт [4]. Щодо програми постійних дослідів Центральна станція посіла особливе місце серед інших дослідних сільськогосподарських станцій.

Безумовно, С.Л. Франкфурту належала виняткова роль не тільки у заснуванні, а й у становленні Центральної дослідної станції, розробці програми та розгортанні наукової діяльності установи. Він здійснював загальне керівництво станцією від її заснування по 1920 р., коли разом із сім'єю емігрував до Німеччини, а завідувачі станції були, по суті, його заступниками на місці.

При Центральній дослідній станції було створено метеорологічну станцію 2-го розряду першого класу, на якій з 1 травня 1913 р. розпочато регулярні метеоспостереження [3], що в подальшому дали можливість охарактеризувати місцеві кліматичні умови та порівняти їх з умовами інших буряковиробничих регіонів Імперії – від Подолії до східної частини Воронежської губернії. Нині це «Агromетеостанція Миронівка» Центральної Геофізичної Обсерваторії Українського гідрометеорологічного центру, яка на сьогодні єдина в Україні має статус «агromетеорологічної».

З 1914 р. проводяться аналізи проб ґрунту та продукції рільництва в хімічній лабораторії, яка була устаткована всім необхідним для цього обладнанням, що встигло прибути з-за кордону до початку світової війни.

Доведена С.Л. Франкфуртом необхідність вивчення дії добрив сприяла пошукам прийомів та методів їх внесення. Тому в 1913–1914 рр. у відділі машиновипробування Центральної дослідної станції випро-

бовується комбінована бурякова сівалка. Механізація рядкового внесення добрив дала можливість значно підвищити рентабельність їх застосування [2].

З метою зменшення залежності від імпорту насіння цукрового буряку та розширення вітчизняного його виробництва за ініціативи С. Франкфурта в 1915 р. на станції створюється селекційний відділ. Значного розвитку набуває власне селекційна робота як із цукровим буряком, так і з хлібними злаками. Розпочато будівництво селекційного корпусу. Саме згідно з побажанням С. Франкфурта перший створений на станції сорт пшениці озимої отримав назву «Українка» [5]. Таким чином, Миронівська станція, що була задумана і утворена спочатку як дослідна, зважаючи на обставини, пов'язані з війною і революцією, мала взяти на себе нові функції – селекційної установи з конкретними виробничими завданнями [3].

У 1916 р. Київське губернське земство надало кошти на обстеження ґрунтів сільськогосподарських станцій, які мали виконуватись за програмою, складеною ґрунтознавцями професорами А.І. Набоких, М.П. Флоровим та Ф.І. Левченком. За клопотанням С.Л. Франкфурта влітку 1916 р. ґрунтознавцем Київського губземства М.П. Флоровим під егідою Мережі колективних дослідів з мінеральними добривами було розпочато такі дослідження земель Миронівської дослідної станції у трьохверстовому масштабі. Але у зв'язку з виїздом з України першого керівника досліджень М.П. Флорова остаточну обробку матеріалів було завершено в 1921 р. працівником секції ґрунтознавства Сільськогосподарського наукового комітету України відомим українським ґрунтознавцем приват-доцентом Г.Г. Маховим [6].

С.Л. Франкфурт був одним з ініціаторів проведення I Всеукраїнського аграрно-економічного з'їзду в Києві 22–26 жовтня 1917 р., який визнав цукровиробництво однією з основоположних складових існування державності України. Він виступив як представник Миронівської дослідно-селекційної станції з доповіддю «Аграрна реформа і цукрова промисловість», ідеї якої могли бути використані в організації нових форм господарювання в майбутньому [2].

Наприкінці 1918 р. було встановлено колегіальне адміністративно-господарче управління станцією. Загальне керівництво справами взяв на себе завідувач усієї дослідницької системи Мережі С.Л. Франкфурт. Взагалі С. Франкфурт забезпечував матеріальне постачання станції ще до її офіційного заснування і аж до кінця 1920 р. Він активно займався пошуком додаткових коштів, у тому числі асигнувань

від Департаменту землеробства, Київського губернського земства, Всеросійського товариства цукрозаводчиків. Для обладнання станції необхідними будовами С.Л. Франкфурт домовлявся з підрядниками про будматеріали та будівництво. Усі завершені до 1918 р. будівлі були добротної конструкції, житлові будинки та хімічна лабораторія оснащени водогоном, каналізацією і електричним освітленням. У зведеній електростанції працювала на мазуті динамо-машина, а потужна акумуляторна батарея накопичувала достатньо електроенергії не лише для освітлення, а й для інших робіт. В маєтку станції був висаджений парк з різних порід дерев і сад на чотирьох десятинах. Уся земельна ділянка станції площею 100 десятин була обнесена дротовою загородою [3]. Не менш енергійно С. Франкфурт займався забезпеченням станції необхідною земельною площею.

Складений С. Франкфуртом кошторис на 1919 р. передбачав штат станції з 39 працівників – службовців, практикантів і робітників. У вирі громадянської війни 1918–1919 рр. керівництву станції вдалось добитися, щоб персонал не підлягав мобілізації і не припиняв роботи. У ті важкі роки для підтримки дослідної станції С. Франкфурт шукав будь-які кошти, зокрема й виторг від отриманої продукції. Частину платні працівникам видавали зерном і насіннєвим матеріалом, крім того вони отримували натурні додатки цукром та м'ясою, одержаними за здані Миронівському цукрозаводу буряки [3].

У 1919 р. новий уряд призначає С.Л. Франкфурта завідувачем створеного Науково-дослідного відділу Головцукру, залишається він і в колегіальному правлінні Миронівської дослідної станції. Увага з боку членів колегії Головцукру і зацікавленість С.Л. Франкфурта у подальшому розвитку та процвітанні Миронівської станції, яка мала завершити роботу цілої школи його співробітників, сприяли тому, що інтереси станції були дуже близькі НДВ Головцукру, який всіляко підтримував її [2]. У вересні 1919 р. Миронівській станції було передано «Яхнянську ферму», що розташована на відстані двох з половиною верст. У ті бурхливі часи С. Франкфурту вдалося відправити для станції три вагони сільськогосподарської техніки, в тому числі й парову молотарку, та два вагони мінеральних добрив, що на два роки забезпечили станцію туками і дали можливість продовжити постановку дослідів без порушення програми у найбільш значущій її частині [3].

Завдяки організаторським здібностям та господарському хисту С.Л. Франкфурта Центральна (Миронівська) дослідна станція стала однією з кращих, а можливо й найкращою дослідною сільськогос-

подарською установою в царській Росії. Практично всі фахівці, починаючи з першого завідувача станції С.М. Тулайкова – випускника Московського сільськогосподарського інституту, мали спеціальну вищу освіту [2]. Миронівська дослідна станція була своєрідною кузницею спеціалістів та наукових кадрів. Так, з 1912 по 1922 рр. тут працювало понад 60 практикантів та стажерів – селекціонерів, рослинників, агрохіміків, серед яких у 1918–1919 рр. трудився і старший син С. Франкфурта Марк [3].

Започатковані С.Л. Франкфуртом наукові дослідження створили міцну основу для подальшого розвитку станції, яка згодом, як і задумав її засновник, набула статусу селекційно-агрономічного інституту, а також для нових напрямів її діяльності та майбутніх здобутків, що притресли установі світове визнання.

Славна пам'ять про Соломона Львовича Франкфурта – засновника Центральної дослідної станції, на теренах якої виріс всесвітньо відомий Миронівський інститут пшениці, – золотими літерами вписана в історію установи та увічнена меморіальною дошкою і пам'ятним каменем на його честь. Колектив миронівських науковців пишається своєю причетністю до великої наукової спадщини організатора української сільськогосподарської науки, яка є нетлінним надбанням, що посідає достойне місце серед найбільш значущих і визнаних у світі здобутків українського суспільства.

Список використаних джерел

1. Вергунов В.А. Соломон Франкфурт – «людина і пароплав»: повернення з забуття / В.А. Вергунов // Дзеркало тижня. Україна. – 2016. – № 18, 21–27 травня. – С. 11.
2. Вергунов В.А. Створення та діяльність Миронівської селекційно-дослідної станції: історіографічний нарис / В.А. Вергунов // Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла Національної академії аграрних наук України (1912–2012). – Миронівка, 2012. – С. 18–71.
3. Исторический очерк возникновения, организации и деятельности Мироновской опытной и селекционной станции (1912–1922) // Труды Мироновской Опытной и Селекционной Станции. – К.: Изд. Сахаротреста, 1924. – Вып. 1. – С. 9–40.
4. Вергунов В.А. Франкфурт Соломон Львович (1866–1954) – видатний учений-аграрій, громадський і державний діяч, дипломат та один з організаторів сільськогосподарської дослідної справи й акаде-

мічної науки в Україні / В.А. Вергунов // Професор С.Л. Франкфурт (1866–1954) – видатний вчений-агробіолог, один із дієвих організаторів академічної науки в Україні (до 150-річчя від дня народження): Мат. Міжнар. наук.-практ. конф, 18 лист. 2016 р., м. Київ / ННСГБ. – К., 2016. – Ч. 2. – С. 116–118.

5. Еремеев И.М. Озимая пшеница «Украинка» 0246 Мироновской станции: монографический очерк / Сост. И.М. Еремеев; под. ред. А.М. Левшина. – Изд. Мирон. опыт. ст.; К., 1928. – 104 с.

6. Махов Г.Г. Почвенный очерк земельного участка Мироновской опытной станции / Г.Г. Махов // Труды Мироновской Опытной и Селекционной Станции. – К.: Изд. Сахаротреста, 1924. – Вып. 1. – С. 41–51.

References

1. Vergunov VA. Solomon Frankfurt – «the man and the steamship»: return out of being forgotten. *Dzerkalo tyzhnia. Ukraina – Mirror Weekly. Ukraine*. 2016; 18, May 21–27: 11.

2. Vergunov VA. Foundation and activity of Myronivka Breeding and Research Station: historiographic essay. *The V.M. Remeslo Myronivka Institute of Wheat of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (1912–2012)*. Myronivka; 2012. P. 18–71.

3. Historical essay on beginning, organization, and activity of Myronovka Experimental and Breeding Station (1912–1922). *Trudy Mironovskoy Opytnoy i Selektionnoy Stantsii – Works of Mironovka Breeding and Experimental Station*, Kiev: Izdatelstvo Sakharotresta. 1924; 1: 9–40.

4. Vergunov VA. Solomon Lvovych Frankfurt (1866–1954) – the famous agrarian scientist, public and state figure, diplomat, and one of the organizers of agrarian experimental work as well as academic science in the Ukraine. Professor S.L. Frankfurt (1866–1954) – the famous scientist in agrarian biology, one of the active organizers of academic science in the Ukraine (to the 150th anniversary of his birth). *Proceedings of the International Scientific & Practical Conference on November 18, 2016*. Kyiv; 2016. Part 2: 116–118.

5. Yeremeyev IM. Winter wheat «Ukrainka» 0246 bred at Mironovka Station: monographic assay. Compiled by I.M. Yeremeyev; ed. by

A.M. Levshyn. Kiev; Izdatelstvo of Mironovka Experimental Station; 1928. 104 p.

6. Makhov GG. Soil review of land plot of Mironovka experimental station. Works of Mironovka Breeding and Experimental Station, Kiev: Izdatelstvo Sakhartresta. 1924; 1: 41-51.

СОЛОМОН ЛЬВОВИЧ ФРАНКФУРТ: ЦЕНТРАЛЬНАЯ ОПЫТНАЯ СТАНЦИЯ И «УКРАИНКА»

Демидов А.А., доктор сельскохозяйственных наук,
член-корреспондент НААН

Кузьминская Г.П.

Мироновский институт пшеницы имени В.Н. Ремесло НААН, Украина

Краеугольный камень Мироновского института пшеницы, который ведет свою историю от созданной в 1912 г. Центральной опытной станции, был заложен ученым-агробиологом, профессором сельского хозяйства Соломоном Львовичем Франкфуртом – одним из основателей академической науки в Украине, выдающимся теоретиком и практиком научных подходов к повышению эффективности сельскохозяйственного производства.

С.Л. Франкфурт был организатором и бессменным руководителем (1900–1918 гг.) Сети опытных полей Всероссийского общества сахарозаводчиков (ВОС), которая охватывала несколько южных губерний Империи, в том числе и Киевскую. Именно на украинских землях в деятельности Сети С. Франкфурт реализовал разработанную им в конце XIX в. специальную программу географических опытов по удобрению, которая была положена в основу исследования Центральной опытной станции.

В 1911 г. на землях Мироновской фермы Крестьянского поземельного банка был выделен и вспахан на зябь участок чернозема площадью 100 так называемых казенных десятин (теперь это около 110 га), а 1 ноября 1911 г. назначен заведующий станцией – специалист Сети агроном С.М. Тулайков. Окончательно право Центральной (впоследствии Мироновская) опытной станции Сети опытных полей ВОС на земельный участок было закреплено 9 июня 1912 г.

С первого года работы на станции был заложен длительный агротехнический опыт с постоянной территорией. Стационар, впослед-

ствии названный «Старое опытное поле 1912 г.», – уникальное явление в мировой исследовательской практике по земледелию, подобное длительным опытам, которые с конца XIX в. проводятся в Европе, в частности, на Ротамстедской опытной станции (Великобритания). Здесь в свое время проходил научную стажировку Соломон Франкфурт.

В 1913 г. на Центральной опытной станции создается метеорологическая станция (ныне «Агрометеостанция Мироновка» Центральной Геофизической Обсерватории Укргидрометеоцентра), а с 1914 г. в хорошо оснащенной химической лаборатории проводятся анализы проб почвы и продукции полеводства.

По инициативе С. Франкфурта в 1915 г. на станции создается селекционный отдел. Начатое в 1912–1913 гг. сортоизучение расширяется до собственно селекционной работы как с сахарной свеклой, так и с хлебными злаками. Начато строительство селекционного корпуса. Именно согласно пожеланию С.Л. Франкфурта первый созданный на станции сорт озимой пшеницы получил название «Украинка».

С. Франкфурт обеспечивал материальное снабжение и строительство станции еще до официального ее открытия и до конца 1920 г., когда вместе с семьей эмигрировал в Германию. Все законченные до 1918 г. постройки на станции были добротной конструкции, жилые дома и химическая лаборатория оснащены водопроводом, канализацией и электрическим освещением. Не менее энергично он занимался обеспечением станции необходимой земельной площадью.

Благодаря организаторским и хозяйственным способностям С.Л. Франкфурта Центральная (Мироновская) опытная станция стала одной из лучших среди исследовательских сельскохозяйственных учреждений в царской России. Она была кузницей специалистов и научных кадров. Так, с 1912 по 1922 гг. здесь работало более 60 практикантов и стажеров – селекционеров, полеводов, агрохимиков, среди которых в 1918–1919 гг. трудился и старший сын С. Франкфурта Марк.

Начатые С.Л. Франкфуртом научные исследования создали прочную основу для дальнейшего развития станции, которая впоследствии получила статус селекционно-агрономического института, а также для новых направлений ее деятельности и будущих достижений, принесших учреждению мировое признание.

Ключевые слова: профессор сельского хозяйства С.Л. Франкфурт, Всероссийское общество сахарозаводчиков, Сеть опытных полей ВОС, Центральная опытная станция, программа исследований, материальное снабжение

SOLOMON LVOVYCH FRANKFURT: CENTRAL EXPERIMENTAL STATION AND «UKRAINKA»

Demydov O.A., Doctor of Science in Agriculture, Associate Member of NASS
Kuzminska H.P.

The V.M. Remeslo Myronivka Institute of Wheat of NAAS, Ukraine

The cornerstone of the Myronivka Institute of Wheat starting its history from the Central Experimental Station organized in 1912 has been founded by the agrobiologist, Professor in Agriculture Solomon Lvovych Frankfurt, one of the founders of academic science in Ukraine, an outstanding theorist and practitioner of scientific approaches to increasing efficiency of agricultural production.

S.L. Frankfurt has been the organizer and permanent leader (1900–1918) of the Experimental Field Network of the All-Russian Society of Sugar Producers (ASSP) which covered several southern provinces of the Empire including Kyiv one. It was on the Ukrainian fields in the activities of the Network where S. Frankfurt realized a special program of geographic experiments on fertilization he had developed at the end of the 19th century and which was used as a basis for the research of the Central Experimental Station.

In 1911, on the lands of the Myronivka farm of the Peasants' Land Bank, a portion of chernozem of 100 so called 'breech tithe' (which is now about 110 hectares) has been plowed in autumn, and on November 1, 1911, a specialist of the Network, the agronomist S.M. Tulaikov has been appointed as the manager of the station. The complete right of the Central (subsequently Myronivka) Experimental Station of the Experimental Field Network of the ASSP to the land plot has been fixed on June 9, 1912.

Since the first year of work, a long-term agrotechnical experiment with permanent territory has built up at the station. The stationary later called the «Old Experimental Field of 1912» is a unique phenomenon in world research practice on agriculture, similar to long-term experiments which since the end of the 19th century are being conducted in Europe, in particular, at the Rothamsted Experimental Station (the Great Britain). Here, in his time, Solomon Frankfurt was a scientific intern.

In 1913, at the Central Experimental Station there has been created meteorological station (now 'Myronivka Agrometeorological Station' of the Central Geophysical Observatory of the Ukrainian Hydrometeorological Center), and since 1914, analyses of soil samples and field crop production have been carried out in well-equipped chemical laboratory.

In 1915, on S. Frankfurt's initiative breeding department has been created at the station. Variety research started in 1912-1913 has been expanded to breeding work in the full sense both with sugar beet and with cereals. The construction of breeding building has been started. It is according to the wish of S.L. Frankfurt, the first variety of winter wheat created at the station was named «Ukrainka».

S. Frankfurt provided material supply and construction of the station even before its official opening and until the end of 1920, when he and his family has emigrated to Germany. All buildings completed at the station before 1918 were of good construction, houses and chemical laboratory were equipped with water pipes, sewerage, and electric lighting. No less vigorously he was engaged in providing the station with the necessary land area.

Due to S.L. Frankfurt's organizational and economic skills the Central (Myronivka) Experimental Station has become one of the best among the research agricultural institutions in the tsarist Russia. It was a source of specialists and scientific manpower. So, from 1912 to 1922 more than 60 practical students and trainees were working there – breeders, field farmers, agrochemists, among them in 1918–1919 the eldest Frankfurt's son Mark was working too.

Researches launched by S.L. Frankfurt have created solid foundation for the further development of the station which later has risen to the status of breeding and agronomical institute, as well as for new directions of its activities and future achievements that brought worldwide recognition the institution.

Key words: *Professor in Agriculture S.L. Frankfurt, All-Russian Society of Sugar Producers, Experimental Field Network of ASSP, Central Experimental Station, research program, material supply*